

KRIISI, KONFLIKTI, SISÄLLISSOTA JA SOTA

- **1. MÄÄRITELKÄÄ**

- a) KRIISI**

- b) KONFLIKTI**

- c) SISÄLLISSOTA**

- d) SOTA.**

- **2. MITÄ YHTEISTÄ MÄÄRITELMILLÄ ON? MITÄ EROA?**

FORUM HISTORIA 2

- **KRIISI EI AINA IHMISEN TOIMINNASTA JOHTUVA, VAAN KRIISI ON YLEISEMMIN TILANNE, JOSSA YHTEISKUNNAN TOIMINTAKYKY ON KOETUKSELLA (ESIM. LUONNONKATASTROFIN SEURAUKSENA). KRIISIÄ VOI PITÄÄ YLÄKÄSITTEENÄ TEHTÄVÄN MUILLE KÄSITTEILLE.**
- **KONFLIKTI ON KAHDEN POLIITTISEN TAI SOTILAALLISEN TOIMIJAN VÄLINEN YHTEENTÖRMÄYS.**
- **SISÄLLISSOTA ON YHDEN VALTION SISÄLLÄ KÄYTTÄVÄ SOTA, JOSSA SODAN PÄÄOSAPUOLINA ON VALTION SISÄISET RYHMITTYMÄT. LÄHES KAIKKIIN SISÄLLISSOTIIN ON KUITENKIN OSALLISTUNUT JOLLAIN TAVALLA YKSI TAI USEAMPI VALTIO JOKO SUORALLA SOTILAALLISELLA TAI EPÄSUORALLA TALOUDELLISELLA TAI MATERIAALISELLA TUELLA.**
- **SOTA ON KAHDEN TAI USEAMMAN JÄRJESTÄYTYNEEN TOIMIJAN, USEIN VALTION, VÄLINEN ASEELLINEN KONFLIKTI.**

KRIISI, KONFLIKTI, SISÄLLISSOTA JA SOTA

- **BONUS: POHTIKAA, MITÄ OTSIKOT KERTOVAT ITÄ-UKRAINAN TILANTEESTA.**

OTSIKOITA UKRAINASTA

- **VENÄJÄ JA YHDYSVALLAT KESKUSTELIVAT ITÄ-UKRAINAN TILANTEESTA, KERTOO TASS. *YLE 6.4.2021.***
- **YK: UKRAINAN KRIISISSÄ ON KUOLLUT YLI 9 000 IHMISTÄ. *ILTALEHTI 9.12.2015.***
- **UKRAINAN PRESIDENTTI HALUAA PÄÄTTÄÄ ITÄ-UKRAINAN KONFLIKTIN – SAULI NIINISTÖ: "MIKÄÄN EI OLE RAUHAARVOKKAAMPAA". *AAMULEHTI 12.9.2019.***
- **NÄKÖKULMA: SISÄLLISSOTA VAI EI? ASiantuntijat ovat erimielisiä siitä, onko Ukrainassa sisällissota vai kriisi. Myös paikallisilla on asiasta eri näkökulmia. *ILTALEHTI 5.5.2014.***
- **ITÄ-UKRAINAN SOTA EI OLE OHI. *KRIISINHALLINTAKESKUS 28.9.2020.***

KONFLIKTIT KANSAINVÄLISISSÄ SUHTEISSA

SODAT JA NIIDEN TAUSTATEKIJÄT

- **KONFLIKTI – SELKKAUS JOSSA OSALLISENA VÄHINTÄÄN KAKSI OSAPUOLTA**
- **KONFLIKTIN ESKALOITUMINEN – LAAJENE E ALUEELLISESTI TAI AJALLISESTI HALLITSEMATTOMASTI KOHTI SOTILAALLISIA TOIMIA**
- **JÄÄTYNYT KONFLIKTI – KONFLIKTIA EI OLLA ONNISTUTTU RATKAISEMAAN JA VASTAKKAINASETTELU ON YHÄ OLEMASSA**
- **KRIISI – ODOTTAMATON TAPAHTUMA TAI JÄNNITTYN YN Y TILANNE, JOLLA ON SUURI VAIKUTUS YHTEISKUNTAAN**

- **SOTA – KAHDEN TAI USEAMMAN OSAPUOLEN VÄLILLÄ VALLITSEVA TILA, JOSSA NE TOTEUTTAVAT SOTILAALLISIA TOIMIA TOISIAAN VASTAAN JA SURMANSAA VÄHINTÄÄN TUHAT IHMISTÄ VUODESSA**
- **YK:N ASIAKIRJAN MUKAAN HYÖKKÄYKSEN KOHTEEKSI JOUTUNEELLA ON OIKEUS PUOLUSTAUTUA**
- **HYBRIDISOTA – SODANKÄYNNIN MUOTO, JOSSA KÄYTETÄÄN PAINOSTUSTA, VÄÄRÄN INFORMAATION LEVITTÄMISTÄ, VERKKO- ELI KYBERHYÖKKÄYKSIÄ TAI TALOUDELLISEN TUEN ANTAMISTA VIHOLLISEN OPPOSITORYHMILLE**
 - **MYÖS PSYKOLOGISET KEINOT KUTEN PELOTTELUN JA PALKITSEMISEN AVULLA TOTEUTETUT OPERAATIOIT**

- **SOTIEN TAUSTOJEN ERILAISET SYYT**

- **TALOUDELLISET**
- **AIEMMAT SODAT**
- **PITKÄAIKAISET VIHOLLISUUDET NAAPURIVALTIOIDEN VÄLILLÄ**
- **NATIONALISMI**
- **VOIMAKAS ASEVARUSTELU JA ARMEIJAN KASVATTAMINEN**

- **MIKSI ASETEOLLISUUS HYÖTYY KUN KANSALLISET TAI KANSAINVÄLISET UHKAKUVAT KASVAVAT?**

- **JÄNNITTYNYT TILANNE LISÄÄ ASETILAUKSIA.**
- **ASETEOLLISUUDEN EDUSTAJAT SAATTAVAT UHKAKUVIA JA JOPA ITSE LUODA NIITÄ**

- **GEOPOLITIikka – JONKIN ALUEEN MAANTIETEELLINEN SijAINTI ON KANSAINVÄLISESSÄ POLITIikASSA MERKITYKSELLINEN**
- **MITEN DEMOKRATIA/TOTALITARISTINEN YHTEISKUNTAJÄRJESTELMÄ VAIKUTTAA HYÖKKÄYSSODAN ALOITTAMISEEN?**

ONKO SOTIEN LUONNE MUUTTUNUT?

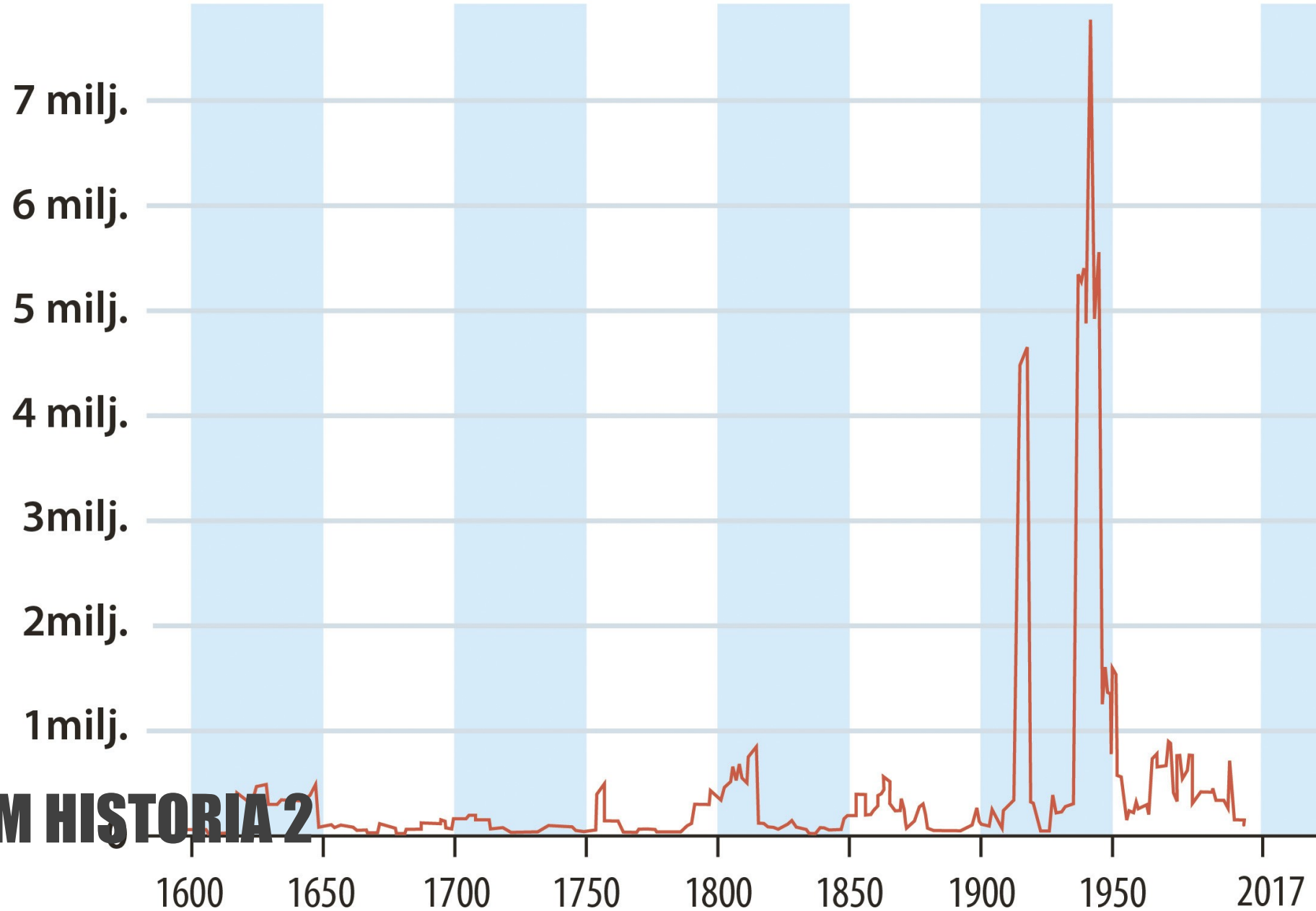
- **SOTIEN MÄÄRÄ VÄHENTYNYT**
- **KRIISIHERKKIÄ ALUEITA**
 - **LÄHI-ITÄ JA KOREAN NIEMIMAA**
 - **VENÄJÄN RAJA-ALUEET**
- **VALTAOSA SODISTA TÄLLÄ HETKELLÄ VALTIOIDEN SISÄISIÄ**
- **UUDENLAISET KONFLIKTIT**

- **VUONNA 1864 LUOTIIN ENSIMMÄISEN KERRAN SÄÄNNÖT VALTIOIDEN VÄLISELLE SODANKÄYNNILLE GENEVEN SOPIMUKSESSA**
 - **ERITYISESTI SIVULLISTEN SUOJELU**
- **SIVIILIT UHREINA ERITYISESTI SISÄLISSODISSA**
- **ENSIMMÄISEN MAAILMANSODAN AIKANA SIVILIUHRIEN OSUUS OLI 15%**
- **NYKYISIN 90% UHREISTA ON SIVIILEJÄ**
 - **SUURIN OSA NAISIA JA LAPSIA**

TUTKI KUVAAJAA

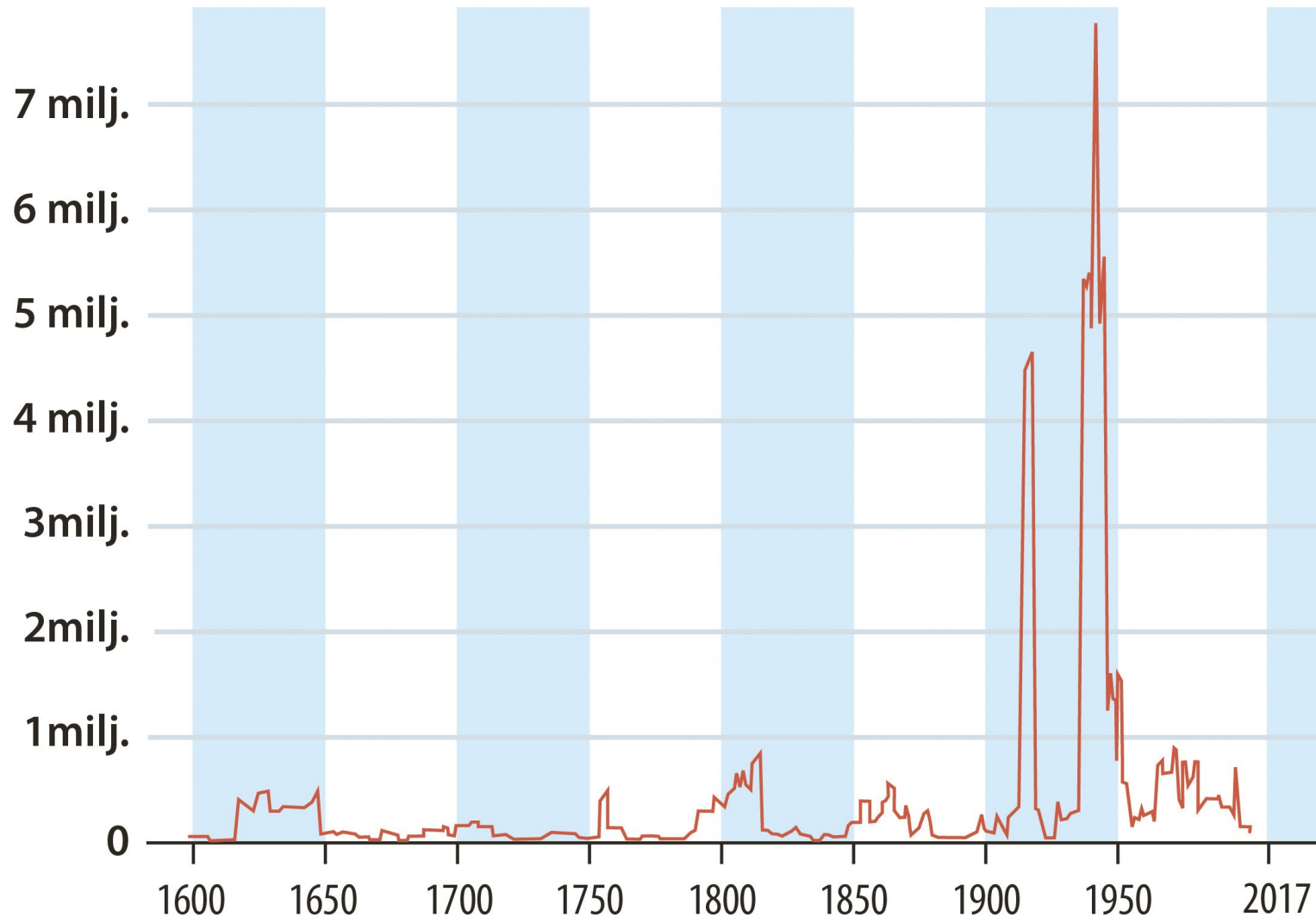
- **MIKÄ ON KUVAAJAN**
 - **OTSIKKO?**
 - **VAAKA-AKSELIN MUUTTUJA?**
 - **PYSTYAKSELIN MUUTTUJA?**
- **MITÄ KUVAAJA KERTOO KONFLIKTEISSA KUOLLEIDEN MÄÄRÄSTÄ HISTORIAN AIKANA?**
- **MIKSI KUOLLEIDEN MÄÄRÄ ON VAIHDELLUT?**

Konflikteissa kuolleet 1600–2017

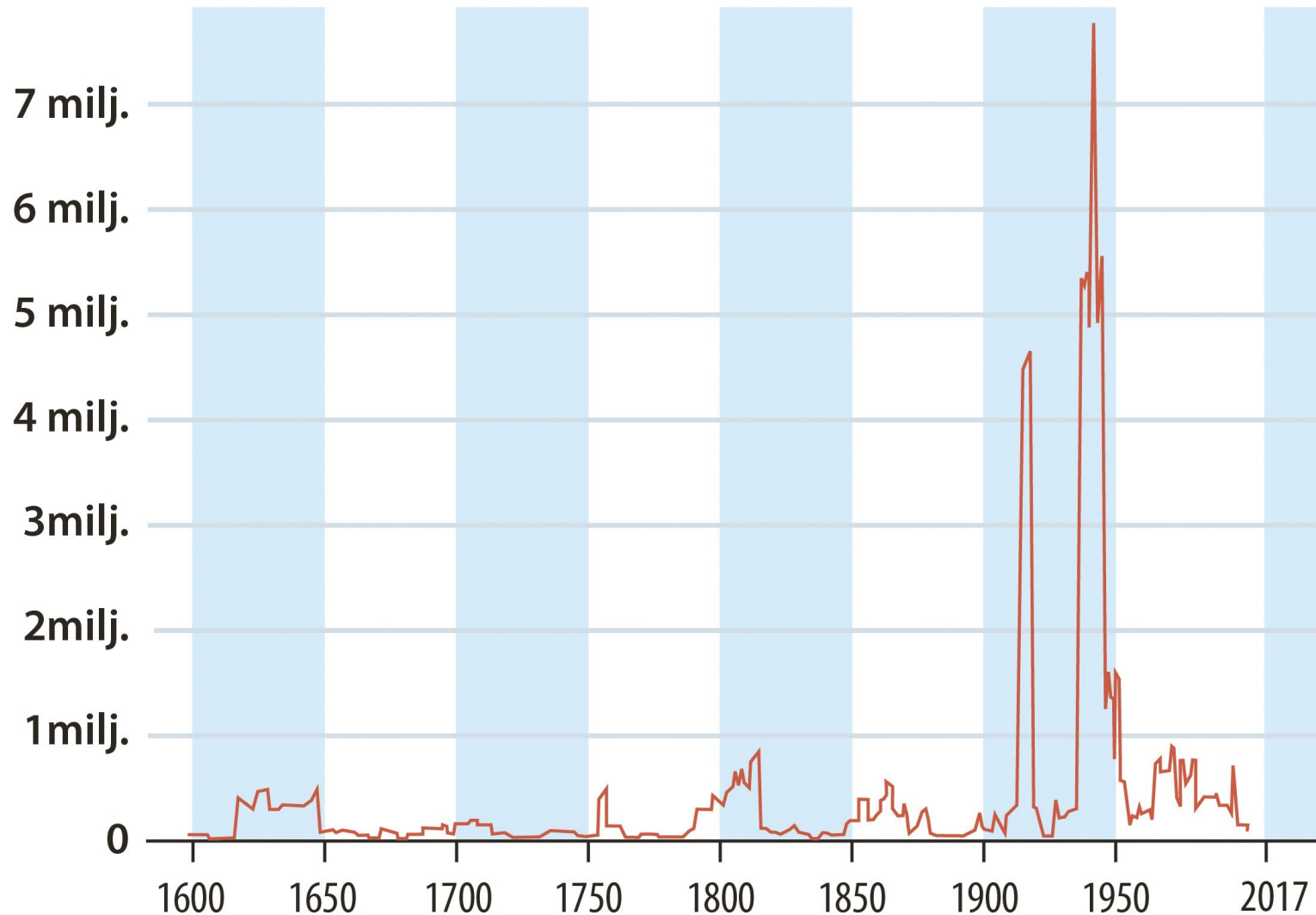
- **KOFLIKTISSA KUOLLEIDEN MÄÄRÄ ON VAIHDELLUT HISTORIAN AIKANA. ENITEN IHMISIÄ ON KUOLLUT KONFLIKTEISSA 1900-LUVUN ALKUPUOLELLA JA PUOLIVÄLISSÄ.**

Konflikteissa kuolleet 1600–2017

- **30-VUOTINEN SOTA V. 1618–1648**
- **NAPOLEONIN SODAT V. 1803–1815**
- **MM. KRIMIN SOTA, OOPIMUMSODAT, USA:N SISÄLLISSOTA 1800-L. PUOLIVÄLI**
- **I MAAILMANSOTA V. 1914–1918**
- **II MAAILMANSOTA V. 1939–1945**
- **KYLMÄN SODAN KRIISIT, ISRAEL JA PALESTIINA, SIIRTOMAIDEN ITSENÄISTYMISSOTIA. 1900-LUVUN LOPPUPUOLI**

Konflikteissa kuolleet 1600–2017

- **ENNEN 1900-LUKUA KONFLIKTEISSA KUOLI IHMISIÄ, MUTTA VÄHÄN VERRATTUNA MAAILMANSOTIIN. KONFLIKTEISSA KUOLLEIDEN MÄÄRÄN RAJUN NOUSUN TAUSTALLA OVAT MAAILMANSODAT, TEOLLISTUMINEN, NATIONALISMI, MODERNI JA TUHOVOIMAINEN ASETEKNOLOGIA (KONEKIVÄÄRIT, LENTOPOMMITUKSET, KEMIAALLISET ASEET, YDINASEET) SEKÄ TOTAALINEN SOTA.**

FORUM HISTORIA 2

Konflikteissa kuolleet 1600–2017

